Vulkan – OSVOJEN

ČE STE ŽE V GVATEMALI, SI LAHKO PRIVOŠČITE TUDI VZPONA NA SLABE ŠTIRI TISOČAKE VISOK VULKAN ACATENANGO.

Besedilo in foto **Gal Kušar**

Šotorišče v vulkanskem kraterju, v ozadju stožec vulkana Fuego.

»Jutri, ob šestih pred OX-om«, nam je dejal vodnik Kevin, ko smo v petek popoldne končali srečanje pred sobotnim dvodnevnim vzponom na 3.976 m visok vulkan Acatenango. Kevin je namreč zahteval, da se dobimo en dan prej, da pregledamo opremo in poravnamo še preostalo vsoto denarja. Tako smo Švicar Oliver, Danka Emy, moja sošolca iz španske jezikovne šole ter Dave, kanadski gasilec gozdnih požarov, vsak v svoj nahrbtnik stlačili puhasto budno, flis, puhasto spalno vrečo, kapo in rokavice. Priznam, da se mi je v prijetno toplem marčevskem gvatemalskem petkovem večeru zdelo kar malo smešno, čemu bomo potrebovali vso to opremo.

Vpliv ruma na kakovost zgodb

Ko sem hitel po tlakovanih ulicah kolonialne Antigue Gvatemale v »guesthouse«, kjer sem prebival, sem v bližnji trgovini spotoma kupil še tri 1,5-litrske plastenke vode ter nekaj zavojev čokoladnih keksov. Doma sem v nahrbtnik hitro zložil še preostalo opremo, fotoaparat, pelerino in se spet odpravil čez pol mesta v Bar Rilley's, kjer sem bil zmenjen z Mario Luno, »couchsurfersko« domačinko iz Ciudada de Gvatemale, ki je prišla v Antiguo obiskat nekaj znancev. Skupaj sva se odpravila v hostel Umaguma, kjer se je ob domačem rumu, ledu in pepsikoli razvil prijeten popotniški večer, kjer smo si izmenjavali popotniške izkušnje. S količino popitega ruma so zgodbe popotnikov postajale vse bolj drzne in pripovedovalci vse večji junaki. Sam sem bolj ko ne molčal, saj sem bil v Gvatemali komaj slab teden. Ko sem se malo čez pol noč prvi poslovil, da grem, ker moram zgodaj zjutraj vstati,

ker grem na Acatenango, pa je pogovor za hip zamrl, vsi pogledi so se ustavili na meni, John pa je rekel: »Pacaya je za slabiče, Acatenango pa je pravi izziv!« In slutil sem, da bom naslednji teden lahko tudi jaz pripovedoval dobro zgodbo.

Spet je zaspal

Alarm ure ob pol šestih je bil ubijalski in prva misel je bila: Pa kaj mi je treba zdaj riniti tja gor na tisti vulkan, za katerega do pred kratkim še vedel nisem, kaj šele, da bi znal izgovoriti njegovo ime? Na počitnicah sem! Sobota je! ... No, kljub temu sem bil čez deset minut že na poti proti OX-u skozi jutranjo Antiguo. Mesto pa, zanimivo, ob tej zgodnji sobotni uri sploh ni bilo prazno. Pred veliko hišami so namreč že izdelovali alfombre za procesije Cvetne sobote in nedelje.

Nekaj minut pred šesto uro sem bil že pri OX-u in v nekaj minutah smo se nakapljali vsi skupaj. Razdelili smo si dele šotorov, vsak pa je dobil tudi del skupne hrane. Kevin je zahteval, da vsak pokaže svoje tri plastenke vode, saj je rekel, da bo on naš vodni policist in bomo morali vodo redno piti, ker je to najboljše zdravilo oziroma preventiva proti višinski bolezni. Nevarnost dehidracije na visokih višinah se še poveča, saj zaradi vetra človek izgubi občutke žeje, vodo pa še hitreje izgublja.

Ker šoferja, ki bi nas moral odpeljati na izhodišče, še ni bilo, ga je Kevin poklical. Najprej se mu ni nihče oglasil, potem pa je končno dobil odgovor, da je šofer že na poti, samo malo zamuja, ker je imel težave z gumo. Kevin je komentiral samo: »Spet je zaspal!« Na obrobju Antigue smo ustavili še na policijski postaji, kjer smo pobrali policista, senora Lopeza in Ramireza. Zaradi možnosti roparskih napadov na gvatemalskem podeželju agencije, ki organizirajo trekinge, ne tvegajo in za spremstvo najamejo tako imenovane turistične policiste. Zato je tudi odsvetovano hribolazenje v lastni režiji. Obstajajo lokalne pripovedke in urbani miti o ropih, ugrabitvah, napadih, ki pa jih je vedno dobro preveriti pri več neodvisnih virih. Včasih se namreč izkaže, da se je nekaj zgodilo že pred leti, domačini pa pripovedujejo, kot da je bilo včeraj.

Privilegij službe, ki je hobi

Pri vasici Soledad (2.500 m), ki leži ob vznožju vulkana Acatenango, sta nas že čakala dva domačina nosača, saj sta se Oliver in Emy odločila, da ne bosta sama nosila svojih nahrbtnikov. Njuna nahrbtnika sta si oprtala na domač način, torej sta jih nosila z jermenom povezanim na čelo, in odhitela naprej. Nismo ju več videli do prihoda na vrh. Drugi trije pa smo si oprtali svoje nahrbtnike, vzeli v roke lesene »treking palice« in naša četica, s policistom Ramirezom na čelu in s policistom Lopezom na repu, je krenila proti cilju, oddaljenem 1.400 višinskih metrov. Pot nas je najprej vodila mimo pokopališča, po prašni poti in med njivami, kjer so na rodovitni vulkanski prsti kmetje gojili grah in koruzo. Na začetku pobočja je prašna pot zavila v mešan gozd. Obšil nas je prijeten hlad, vlaga v tleh pa je držala skupaj prah, da se ni dvigoval pod našimi koraki. Sledil je krajši postanek za prvo vodo, prigrizke in pogovor.

Vodič Kevin, štiridesetletni Američan, rojen v Montani, je solastnik turistične agencije, ki je specializirana za pohodniške trekinge in avanturistično-adrena-

linske izlete. V času našega vzpona je bil drugi solastnik v Manizalesu, v kolumbijski Zoni cafeteri, kjer je odpiral hostel in uvajal v posel podružnico tukajšnje agencije. Kevin je človek, ki ima privilegij, da je služba njegov hobi in hobi njegova služba. To je potrjeval na vsakem koraku, ko nam je krajšal čas s svojimi doživetij iz številnih pustolovskih potovanj od Aljaske, Afrike do Nepala. Skrbel je za postanke, pazil, da smo redno pili vodo, nam kuhal in pri vsem tem se je videlo, da neizmerno uživa, kljub temu, da skoraj vsak teden vodi vsaj eno tako turo.

Občasno so po poti navzdol prišle skupine domačinov, družin ali šolarjev na izletu. Večina je bila obuta v natikače, nekaj pa je bilo celo bosih! Povsod ob poti je bilo polno smeti. Kevin je sicer povedal, da z vodniki enkrat letno organizirajo akcijo, vendar za sodelovanje zelo težko pridobijo domačine, ki ne vidijo smisla, zakaj čistiti poti. Zato tudi ne vidijo smisla, zakaj smeti odnesti s seboj v dolino, ne pa jih odvreči kjer koli.

Tabor v kraterju

Najprej smo dosegli 3.880 m visok nižji vrh vulkanskega dvojčka, ki se imenuje Yepocapa oziroma Tres hermanas (Tri sestre). Dreves ni bilo več, tla so bila večinoma gola, porasla s posameznimi šopi posušene trave, majhnimi skupinami rumenocvetnih rož in rozetastimi netreski. Med odmorom smo odložili nahrbtnike in se kljub vetru, ki je s tal dvigoval črn, fin prah, lotili fotografiranja. Bili smo ravno na višini kopastih oblakov, ki so okoli nas kipeli v nebo. Kratka pot navzdol do sedla med obema vrhovoma je služila zbiranju moči za premagovanje zadnjih višinskih metrov, ki smo jih zaradi višine in utrujenosti premagovali zelo počasi. Po sedmih urah vzpona in premaganih 1.400 višinskih metrih smo ob treh popoldne prišli na rob kraterja 3.976 m visokega vrha vulkana Acatenanga, ki se imenuje Pico Mayor (Veliki vrh).

Tabor, ki so ga sestavljali trije šotori, smo si postavili v središču kraterja, ki je spominjal na puščavo. Zaradi mraza smo si oblekli kape in puhovke ter polegli po armafleksih. Ko smo si malo odpočili, smo vzeli vsak en aspirin – preventiva proti višinski bolezni in se odpravili na sprehod po obodu kraterja. V tem času je Kevin začel pripravljati večerjo. Z bencinskim kuhalnikom je pogrel zelenjavni kari in riž. Večerjo smo si nato prinesli v restavracijo na robu kraterja, kjer smo posedli v zavetrje, in povečerjali s pogledom na sosednji vulkan Fuego (3.763 m), ki je občasno puhnil v zrak oblake dima.

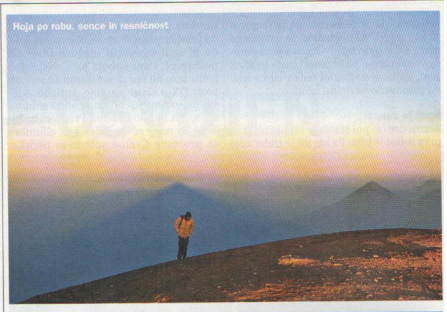

Hoja po robu, sence in resničnost

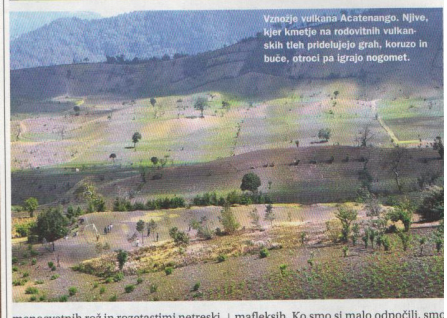

Vznožje vulkana Acatenango. Njive, kjer kmetje na rodovitnih vulkanskih tleh pridelujejo grah, koruzo in buče, otroci pa igrajo nogomet.

Je to raj?

Po večerji je vsak sedel na svoj kamen v zavetrju med skalami. Dave je odprl buteljko italijanskega Moncara in vsakemu natočil vino v plastični lonček. Med sončnim zahodom smo srkali vino in v tišini opazovali obzorje. Iz morja obla

GVATEMALA

Republika Gvatemala, predsednik Alvaro Colom Caballeros, površina 108.889 km2 (za pet Slovenij), 13,6 mio. prebivalcev, od tega 59,4 % mesticev ali ladinov (potomcev Špancev in Indijancev) ter potomcev Evropejcev in 40,6 % pripadnikov različnih Majevskih plemen (K'iche 9,1 %, Kaqchikel 8,4 %, Mam 7,9 %, Q'eqchi 6,3 % in druge manjše etnične skupine 8,9 %).
Jezik: španski 60 %, indijanski 40 % (23 uradno priznanih indijanskih jezikov, vključno z quiche, cakchiquel, kekchi, mam, garifuna in xinca). Vera: rimskokatoliška, protestantska, tradicionalna verovanja
Majev. Glavno mesto: Ciudad de Gvatemala (3,1 mio. prebivalcev). Podnebje: skozi vse leto prijetno, temperature pozimi (maj–oktober, več dežja) ne padejo pod 20 oC, poleti (november–april, sušno) pa težko presežejo 25 oC. Ob atlantski obali je vlažno in vroče subtropsko podnebje. Vizum: za slovenske državljane za 90-dnevno bivanje ni potreben.
Bančni avtomati (ATM) so povsod po večjih krajih, prav tako menjalnice (ugodneje menjajo USD kot EUR), 1 USD je 8 GTQ (quetzalov), prenočišča od 7 USD (Flores) do 42 USD (Tikal) za sobo. Hrana: značien zajtrk 2 USD, obilna večerja ali kosilo 12 USD, gazirana pijača 1 USD, pivo 3 USD. Pričakovana napitnina je 10 %, ponekod jo avtomatsko zaračunajo.

Posušeni sestoji bora na pobočju

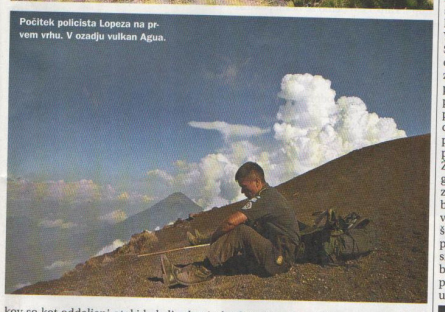

Počitek policista Lopeza na prvem vrhu. V ozadju vulkan Agua.

kov so kot oddaljeni otoki kukali vrhovi okoliški vulkanov Atitlan, Toliman in Agua ter se mešali s fantazijskimi oblikami, ki so jih iz oblakov ustvarjali termični tokovi zgodnjega večera. Barve so se spreminjale iz tople svetlo rumene, oranžne do rdeče. Svetloba je ugašala in prevladovati je začela hladna modrina s sivimi toni. Na nebu so se pojavile prve zvezde. Počasi smo si pravično razdelili še vsebino dveh tetrapakov argentinskega vina Termidorja. Občasno so sunki vetra do nas prinesli raztrgano glasbo. Ugibali smo, ali imajo v vasi, ki je ležala 1.400 m pod nami, sobotno fiesto ali pa morda kdo tabori na sedlu? Sosednji vulkan Fuego nas je občasno opozoril nase z bobnenjem, in takrat smo zagledali majhne rdeče jezike, posledice izbruhov, ki so se razlili po pobočju. Kljub puhovkam, flisom, kapam in rokavicam je postajalo čedalje bolj mraz, zato smo se že ob osmih odpravili v šotore.

Vstali smo že pred sončnim vzhodom, okoli pete ure zjutraj. Kevin se je ponudil, da bo skuhal čaj in kavo ter pripravil zajtrk, nam pa je svetoval, naj gremo medtem na severni, najvišji rob kraterja, na ogled sončnega vzhoda. Sonce je začelo vzhajati pod nami, iz morja oblakov, vzhodno od vulkanov Agua in Pacaya. Na vrhu se je zbrala tudi skupina domačih turistov. K fotogeničnosti trenutka je pripomogel še Fuego, ki je spet puhnil v zrak oblak vulkanskega pepela. Vulkanski stožec Acatenanga je na zahodno stran metal senco na ravnino oblakov, iz katere so štrleli obrisi stožcev vulkanov Atitlana in Tolimana. Svetloba je postajala vedno bolj oranžna in topla. Spustili smo se v krater do šotorov, ki so bili še v senci in mrazu. Med zajtrkom, bageto s sirnim namazom in kavo ali čajem, je sonce posvetilo tudi na nas, ogreli smo se in tudi jeziki so se razvezali. Po zajtrku smo počasi pospravili šotore, nosača sta prišla po Oliverov in Emyjin nahrbtnik.

Divji spust

Vračali smo se po drugi poti. Tekli smo po meliščih in dvigali velikanske oblake finega vulkanskega prahu. Obutve si sploh nismo več sezuvali, da bi ven spravili drobni pesek, ki se je vsipal vanjo. Po četrti ponovitvi smo namreč obupali. Ko je vodnik videl, kako hitri smo, je poklical prevoznika, da bomo prišli bistveno hitreje, kot smo načrtovali. Nekaj časa smo hodili tudi po poti, ki je prevozna s terenskimi vozili, nato pa smo šli skozi gozd po kar strmi, vlažni in zato blatno drseči poti. Vsak se je nekajkrat znašel na zadnji plati. Sledil je še že poznan sprehod med polji do ceste in do vasi Soledad. Ko smo si sezuli pohodne čevlje, barva nogavic ni bila prepoznavna. Tudi nohti na palcih so bili potolčeni in črni. Z robčki smo si obrisali prah z obrazov in rok, v vasi pa smo s hladnimi pepsikolami splaknili presušena in prašna grla ter se rehidrirali. V senci smo počakali kombi za povratek v Antiguo.

Že v Jocotenangu, mestecu pred Antiguo, smo se ustavili zaradi prometnih zamaškov. Cvetnonedeljske procesije so bile opoldne, ob času naše vrnitve, že na vrhuncu. Zato smo spremenili načrt, in šofer nas ni zapeljal do pisarne OX, ampak nas je odložil nekaj četrti stran. Tako smo se tudi mi kot majhna procesija prebijali domov, mimo množic, ki so čakale prave procesije, z nahrbtniki, umazani, utrujeni, a zadovoljni. ■

TREKINGI IN IZLETI

V Antigui je veliko turističnih agencij, ki organizirajo prevoze, trekinge in izlete. Na izbiro so različne možnosti, od poldnevnih do večdnevnih izletov na različne lokacije. Kdaj in kam se bo šlo, je odvisno tudi od trenutne aktivnosti ognjenikov, varnostnih in vremenskih razmer ter od števila in interesa prijavljenih. Cene so odvisne od velikosti skupine, so primerljive, pri večini agencij si lahko izposodimo tudi opremo. Vodniki so pretežno Zahodnjaki, komunikacija poteka v angleščini. O kakovosti storitev se izplača prej pozanimati na kraju samem oz. preveriti na internetu. Pred plačilom je treba pozorno preveriti, kaj je vključeno v ceno in kaj ne. Cena dvodnevnega trekinga na vulkan Acatenango je bila 90 USD. Cena je vključevala prevoz, hrano, vodenje, policijsko spremstvo in izposojo opreme (puhovke, flisi, kape, rokavice, spalne vreče in šotore).